

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Portugalia. — Hiszpania. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Afryka. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 21. listopada. Komitet zarządzający funduszem pożyczkowym Franciszka Józefa dla profesjonalistów lwowskich w dopełnieniu \$fu 12go statutów, podaje pod dniem 8. listopada r. b. do wiadomości powszechnej następujące sprawozdanie za rok drugi, to jest od 1. listopada 1854 po koniec października 1855.

Majątek funduszu z końcem roku pierwszego był według sprawozdania (umieszczonego w Gazecie lwowskiej z dnia 16. listopada 1854) . . . . . 6188 złr. 27 kr.

Powiększył się zaś w ciągu drugiego roku następującymi wpływami:

z ofiar i składek o . . . . . 1772 złr. 33 kr.
z prowizyi od 118 stron pożyczkami obdzielonych . . . . . 336 " 47 "
z prowizyi płaconej przez galicyjską kasę oszczędności od zbierających reszt pieniężnych . . . . . 3 " 58 "

razem . . . . . 2113 " 18 "
razem . . . . . 8301 " 45 "

a po potrąceniu kosztów administracyi za pierwsze półrocze 1855 *) wynoszących . . . . . 104 " — "

ostatecznie . . . . . 8197 " 45 "

W przeciągu roku rozstrzygnięto na 4 posiedzeniach komitetu . . . . . 156 podań

z tej liczby odmówiono . . . . . 6 stronom

a przyznano 150 pożyczek; ze zaś z poprzedniego roku pozostało jeszcze do udzielenia 15 "

zatem było do udzielenia w ogóle . . . . . 165 " rozmaitym profesjonalistom lwowskim.

Z tych wypłacono w ciągu roku 138 pożyczek w sumie ogólnej . . . . . 16025 złr. — kr.

Obrót funduszu był następujący:
Z dniem 1. listopada 1854 pozostało u 114 stron do zwroczenia funduszowi ratami tygodniowymi . . . 6149 złr.

W ciągu roku 1855 wypożyczono 138 stronom (jak wyżej) . . . . . 16.025 złr.

razem u 252 stron . . . . . 22.174 złr. — kr.

Na to wpłynęło:
Z całkowitego umorzenia pożyczek przez 118 stron 11.325 złr.

Częściowemi spłatami w ratach tygodn. 2.703 złr.
razem . . . . . 14.028 " — "

Zostaje więc jeszcze:
do następnego zwroczenia funduszowi w ratach tygodniowych u . . . . . 134 dłużników . . . 8146 złr. — "

gotowizną w kasie . . . . . 51 " 45 "

Stan majątku funduszu (jak wyżej) 8197 złr. 45 kr.

Z wykazanej wyżej sumy 16 025 złr. wypożyczono według rodzaju rzemiosł: 38 szewcom 3650 złr., 25 krawcom 2725 złr., 19 stolarzom 2400 złr., 5 szynkarzom 400 złr., 4 zegarmistrzom 550 złr., 3 fiakiernikom 550 złr., 3 piekarzom 650 złr., 3 prowadzącym drobny handel wiktuałami 225 złr., 2 garncarzom 200 złr., 2 kuźniczom 325 złr., 2 mosiężnikom 225 złr., 2 nożownikom 225 złr., 2 rękawicznikom 400 złr., 2 siedlarzom 200 złr., 2 ślusarzom

100 złr., 2 tapicerom 175 złr., 2 tokarzom 175 złr., 1 bednarzowi 125 złr., 1 białoskórnikowi 200 złr., 1 blacharzowi 150 złr., 1 cukiernikowi 250 złr., 1 farbiarzowi 150 złr., 1 grzebieniarzowi 75 złr., 1 kawiarnikowi 100 złr., 1 kowalowi 150 złr., 1 kotlarzowi 200 złr., 1 lakiernikowi 150 złr., 1 mydlarzowi 100 złr., 1 ogrodnikowi 100 złr., 1 perukarzowi 50 złr., 1 pozłotnikowi 150 złr., 1 rymarzowi 200 złr., 1 rzeźnikowi 250 złr., 1 szcrotkarzowi 100 złr., 1 szpilkarzowi 100 złr., 1 szynk wraz z garkuchnią trzymającemu 150 złr. — 138 profesjonalistom — 16.025 złr.

Wypożyczona w ogóle suma pieniężna rozkłada się co do liczby pożyczek i kwot udzielonych w następujący sposób:

46 pożyczek po 100 złr.	4600 złr.
28 " " 150 "	4200 "
21 " " 75 "	1575 "
15 " " 50 "	750 "
12 " " 200 "	2400 "
12 " " 125 "	1500 "
4 " " 250 "	1000 "
138 "	16.025 "

Z prowizorycznego przedstawienia okazuje się; iż największy udział w pożyczce miały rzemiosła, odzież i najpotrzebniejsze sprzęty sporządzające i najwięcej osób zatrudniające, to jest szewstwo, krawiectwo i stolarstwo, tak, iż trzem tym rzemiosłom dostało się 55 % całej w ciągu roku wypożyczonej sumy.

W przyznawaniu pożyczek kierował się komitet temi samemi, co i w pierwszym roku, zasadami, i przy tem miał zawsze szczególniejszy wzgląd na tych, którzy obok dopełnienia warunków statutami przepisanych, pożyczkę w pierwszym roku zaciągnięta rzetelnie i bez żadnej zwłoki ratami tygodniowemi spłacili.

To też miło jest komitetowi i o tem tu donieść, że po koniec roku ani jedna strona z wypłatą nie zaległa i że fundusz żadnej nie poniósł straty.

Przełożony komitetu:

Karol Hoepflingen de Bergendorf,

c. k. radca gubernialny i burmistrz pr.

Członkowie komitetu:

Dr. Marcell Tarnawiecki,

adwokat krajowy, członek rady miejskiej.

Dr. Szczesny Śmiałowski,

adwokat krajowy, członek rady miejskiej i dyrektor galic. kasy oszczędności.

Szymon Krawczykiwicz,

dyrektor galicyjskiej kasy oszczędności.

Nikodem Szamota,
referent.

Lwów, 18. listopada. W dalszym ciągu wykazu, ogłoszonego w nr. 255 Gazety Lwowskiej donosimy, że zaraza na bydło w obwodzie Czortkowskim nie rozszerzyła się dalej, i owszem zgasa całkiem w jednej włości tego obwodu, to jest w Muszkatowcach, a nawet w wykazanych potąd pięciu miejscach zaczyna ustawać; natomiast pojawiła się na nowo w Kurnikach obwodzie Tarnopolskim, w Ponikowicy, Sassowie, Podkamieniu, Ksawerówce i Tartakowie, w Blichu i Tytylkowcach, obwodzie Złoczowskim, równie jak w Kopytowiu, Horbowicach i Pieczychwostach obwodzie Żółkiewskim, a przeto powiększyła się wykazana przedtem liczba miejsc dotkniętych zarazą w obwodzie Tarnopolskim o 3, w Złoczowskim o 21, w Żółkiewskim o 17, a w całym okręgu administracyjnym z 36 o 47.

Z zestawienia odnośnych dat liczebnych okazuje się, że w wykazanych obecnie 47 miejscach, między stanem bydła obejmującym 16.163 sztuk w 478 oborach zachorowało na zarazę 2432 sztuk, z których 450 wyzdrowiało, 1869 odeszło, 51 zabito, a 109 pozostało w chorym stanie. Gdy przeto liczba sztuk pozostałych w chorym stanie, pomimo powiększonej liczby miejsc zarazonych, jest mniejsza o 40 w porównaniu z poprzednim wykazem półmiesięcznym, musimy także nadmienić, że między wykazanemi 47 miejscami dotkniętymi zarazą jest 18 takich, w których po zgaśnięciu już zarazy odbywa się jednak przepisany peryod obserwacyi, a w niektórych pomyślnie się już zakończył.

*) Koszta administracyi za drugie półrocze w ilości 104 złr. należące się, a nie wypłacone — będą przeprowadzone w roku następnym. Rzeczywiście więc majątek funduszu mniejszy jest o te 104 złr.

K o n k o r d a t.

(Ciąg dalszy.)

Articulus XVI. Augustissimus Imperator non patietur, ut Ecclesia catholica ejusque fides, liturgia, institutiones sive verbis, sive factis sive scriptis contemnantur aut Ecclesiarum Antistites vel Ministri in exercendo munere suo pro custodienda praesertim fidei ac morum doctrina et disciplina Ecclesiae impediuntur. Insuper efficax, si opus fuerit, auxilium praestabit, ut sententiae ab Episcopis in Clericos officiorum oblitos latae executioni demandentur. Desiderans praeterea, ut debitus juxta divina mandata sacris Ministris honor servetur, non sinet quidquam fieri, quod dedecus eisdem afferre, aut eos in contemptum adducere possit, imo vero mandabit, ut omnes Imperii Sui Magistratus et ipsis Archiepiscopis seu Episcopis et Clero quancunque occasione reverentiam atque honorem eorum dignitati debitum exhibeant.

Articulus XVII. Seminaria episcopalia conservabuntur et ubi dotatio eorum haud plene sufficiat fini, cui ad mentem sacri Concilio Tridentini inservire debent, ipse augendae congruo modo providebitur. Praesules dioecesei eadem juxta sacrorum Canonum normam pleno et libero jure gubernabunt et administrabunt. Igitur praedictorum Seminariorum rectores et professores seu magistros nominabunt, et quotiescunque necessarium aut utile ab ipsis censebitur, removebunt. Adolescentes et pueros in iis efformandos recipient, prout Dioecesebus suis expedire in Domino judicaverint. Qui studiis in Seminariis hisce vacaverint, ad scholas alius cujusunque instituti praevio idoneitatis examine admitti nec non servatis servandis pro qualibet extra seminarium cathedra concurrere poterunt.

Articulus XVIII. Sancta Sedes, proprio utens jure, novas Dioeceses eriget ac novas earundem peraget circumscriptiones, cum id spirituale fidelium bonum postulaverit. Verumtamen quando id contigerit, cum Gubernio Imperiali consilia conferet.

Articulus XIX. Majestas Sua Caesarea in seligendis Episcopis, quos vigore privilegii Apostolici a Serenissimis Antecessoribus Suis ad Ipsam devoluti a Sancta Sede canonice instituendos praesentat seu nominat, imposterum quoque Antistitem imprimis comprovincialium consilio utetur.

Articulus XX. Metropolitanae ac Episcopi, antequam Ecclesiarum suarum gubernacula suscipiant, coram Caesarea Majestate fidelitatis juramentum emittent sequentibus verbis expressum: „Ego juro et promitto ad Sancta Dei Evangelia, sicut decet Episcopum, obedientiam et fidelitatem Caesareo — Regiae Apostolicae Majestati et Successoribus Suis; juro item et promitto, me nullam communicationem habiturum nullique consilio interfuturum, quod tranquillitati publicae noceat, nullamque suspectam unionem neque intra neque extra Imperii limites conservaturum, atque si publicum aliquid periculum imminere resciverim, me ad illud avertendum nihil omissurum.“

Articulus XXI. In cunctis Imperii partibus Archiepiscopis, Episcopis et viris ecclesiasticis omnibus liberum erit, de his, quae mortis tempore relicturi sint, disponere juxta sacros Canones, quorum praescriptiones et a legitimis eorum haeredibus ab intestato successoribus diligenter observandae erunt. Utroque tamen in casu excipientur Antistitem dioeceseorum ornamenta et vestes pontificales, quae omnia veluti mensae episcopali propria erunt habenda et ideo ad Successores Antistites transibunt. Hoc idem observabitur quoad libros, ubi usu receptum est.

Articulus XXII. In omnibus Metropolitanis sive Archiepiscopilibus sufraganeisque Ecclesiis Sanctitatis Sua primam dignitatem conferet, nisi patronatus laicalis privati sit, quo casu secunda substituitur. Ad caeteras dignitates et praebendas canonicas Majestas Sua nominare perget, exceptis permanentibus iis, quae liberae collationis episcopalis sunt, vel juri patronatus legitime adquisito subjacent. In praedictarum Ecclesiarum Canonicos non assumuntur, nisi sacerdotes, qui et dotes habeant a Canonibus generaliter praescriptas et in cura animarum aut in negotiis ecclesiasticis seu in disciplinis sacris tradendis cum laude versati fuerint. Sublata insuper erit natalium nobilitas sive nobilitatis titularum necessitas, salvis tamen conditionibus, quas in fundatione adjectas esse constet. Laudabilis vero consuetudo, Canonicatus publico indicto concursu conferendi, ubi viget, diligenter conservabitur.

Articulus XXIII. In Ecclesiis Metropolitanis et Episcopalibus, ubi desint, tum Canonicus Poenitentarius tum Theologalis, in Collegatis vero Theologalis Canonicus juxta modum a sacro Tridentino Concilio praescriptum (sess. V. c. 1. et sess. XXIV. c. 8. de reform.), ut primum fieri poterit, constituentur, Episcopis praefatus praebendas secundum ejusdem Concilii sanctiones et Pontificia respective decreta conferentibus.

Articulus XXIV. Parochiis omnibus providebitur publico indicto concursu et servatis Concilii Tridentini praescriptionibus. Pro parochiis ecclesiastici patronatu praesentabunt patroni unum ex tribus, quos Episcopus enuntiata superius forma proposuerit.

Artikül szesnasty. Najjaśniejszy Pan nie znieśnie, aby kościół katolicki i jego wiara, obrzędy i ustanowienia, czy to słowy, czy czynem czy pismem podawane były w pogardę, lub by naczelnicy i słudzy kościołów doznawali przeszkody w wykonywaniu swego urzędowania, w zachowaniu szczególnie nauki wiary i obyczajów oraz karności kościelnej. Przytem jeżeli tego będzie potrzeba, skutecznej użyczy pomocy, ażeby wyroki biskupów, na duchownych obowiązków swoich niepomyślnych, wydane, wykowane zostały. Pragnąc oraz, by sługom Bożym, należną według przykazów Bożych cześć była wyrządzana, nie dozwoli nie takiego, co by ich znieważać, lub wzgardę im przynieść mogło, lecz owszem rozporządzi, aby wszystkie Jego Cesarstwa władze arcybiskupom, biskupom i duchowieństwu przy każdej sposobności cześć i poważanie ich godności przynależne oddawały.

Artikül siedmnasty. Seminaria biskupie będą utrzymane, a gdzie ich uposażenie nie zupełnie wystarcza do osiągnięcia celu, któremu według zamiaru świętego soboru Trydenckiego służą, o pomnożenie onegoż w właściwy sposób będzie się starano. Przełożeni dycecezy według normy świętych kanonów zupełnie i wolnem prawem rządzić niem i zawiadować będą. Przewodzący i profesorów czyli magistrów rzeczonych seminarjów będą mianować, i kiedykolwiek uznają tego potrzebę lub pożyteczność, będą ich oddawać. Młodzieńców i chłopców, którzy się w nich kształcić mają, będą przyjmować, według tego jak osądzą w Panu, iż to dobro ich dycecezy wymaga, którzy w tych seminarjach naukom się oddawali, do szkół każdego innego któregokolwiek zakładu, po złożonym uprzednio popisie zdolności mogą być przyjęci, a oraz po dopełnieniu odnośnych przepisów, o każdą katedrę naukową po-za obrębem seminarjum ubiegać się mogą.

Artikül ośmnasty. Stolica święta, używając właściwego sobie prawa, nowe dycecezy będzie stanowić, i nowe ich określi granicy, gdy tego duchowne dobro wiernych będzie wymagało. Atoli, gdy się to zdarzy, z rządem cesarskim porozumie się.

Artikül dziewiętnasty. Jego cesarska Mość w wyborze biskupów, których na mocy przywileju apostolskiego od najdosłojniejszych Jego poprzedników nań przeniesionego, Stolicy świętej do kanonicznej instytucji przedstawia lub mianuje, wzywać będzie i nadal rady biskupów, mianowicie spółprovincjonalnych.

Artikül dwudziesty. Metropolici i biskupi, nim obejmą rządy swoich kościołów, złożą przysięgę wierności przed Jego Ces. Mością, następującemi słowy wyrażoną: „Przysięgam i ubiecuje na święte Boże Ewangelię, jako przystoi biskupowi, posłuszeństwo i wierność Jego cesarsko-królewskiej Mości i następcom Jego. Przysięgam oraz i obiecuje, że żadnego w tem nie będę brał udziału, ani do żadnej takiej nie będę należał rady, co by ze szkodą było pokoju publicznego, ani żadnego podejrzanego związku ani wewnątrz ani zewnątrz granic cesarstwa nie będę utrzymywał, a oraz gdybym się dowiedział, że publiczne jakie grozi niebezpieczeństwo, żadnego nie opuścę środka do odwrócenia onegoż.“

Artikül dwudziestypierwszy. We wszystkich częściach cesarstwa, wolno będzie arcybiskupom, biskupom i duchownym wszystkim rozrządzać tem według św. kanonów, co w czasie śmierci pozostawić mają. Przepisy tychże kanonów ściśle mają być zachowane i od prawnych i od prawnych ich spadkobierców dziedzicznych bez testamentu. W obudwóch atoli przypadkach wyjątek stanowić będą przybory (aparata) biskupów i ubiory pontyfikalne, które to wszystkie jakoby do skarbcu Biskupstwa należące będą uważane, a przeto do następców biskupów się przyniosą. To także zachowa się co do książek tam, gdzie jest ten zwyczaj.

Artikül dwudziestydrugi. Przy wszystkich kościołach metropolitalnych czyli arcybiskupich i przydzielonych do nichże biskupich czyli sufraganalnych, Jego świętobliwość na pierwszą godność mianować będzie, jeżeli ta nie ulega prywatnemu świeckiemu patronatowi, w takim zaś razie druga godność jej miejsce zastąpi. Na inne godności i kanoniczne prebendy Jego ces. Mość i nadal mianować będzie; wyjątkiem pozostaną te, które są wolnej kollacji biskupiej, lub ulegają prawu patronatu prawnie nabytego. Na kanoników rzeczonych kościołów nie będą wybierani jak tylko kapłani tacy, którzy i zdolności kanonami ogólnie przepisane posiadają, i w pasterzowaniu dusz, lub w sprawach kościelnych lub w wykładaniu nauk świętych chwalebnie się zastężyli. Zniesiona oraz zostanie kanoniczność rodu szlacheckiego lub tytułów szlacheckich; nie ujmując jednakże warunkom, które jako w fundacyi przekazane, zostaną udowodnione. Chwalebny zaś zwyczaj obsadzania kanonii za publicznem rozgłoszeniem konkursu, gdzie jest, starannie ma być zachowany.

Artikül dwudziestytrzeci. Przy kościołach metropolitalnych i biskupich, gdzie nie istnieją kanonie penitencyalna i teologalna, przy kolegiatach zaś kanonia teologalna, według sposobu od świętego soboru Trydenckiego przepisane (posiedz. V. c. 1. i posiedz. XXIV. c. 8. de reform.), mają być jak tylko można najprędzej ustanowione. Rzeczony prebendy mają udzielać biskupi według ustaw rzeczonego soboru, i według odnośnych papieskich rozporządzeń.

Artikül dwudziestyczwarty. Parafie wszystkie obsadzane będą za ogłoszeniem publicznego konkursu, i z zachowaniem przepisów soboru Trydenckiego. Na parafie patronatu duchownego kolatorowie prezentować będą jednego ze trzech, których biskup według wyznaczonego sposobu im przedstawi. (Ciąg dalszy nastąpi.)

Portugalia.

(Stan polityki wewnętrznej.)

O obecnych stosunkach portugalskich zawiera *Monitor* następującą korespondencję z Lizbony. Błogi pokój domowy Portugalii zdaje się z dniem każdym co raz widoczniej wzrastać i ustalać. Stały w zamiarach, ażeby pogodzić wszystkie sprzeczne żywioły, i stronnice zapasy spoić niejako w jedno ogniwo ku polepszeniu materialnego bytu ojczyzny, postępuje rząd niezachwianie jednym i tym samym torem, i zbiera też zewsząd owoce usiłowania i powszechną pochwałę. Nie okazuje jawnej zamiany tej mądrej polityki, jak świeże mianowanie Don Carlosa Mascarenhas przyboznym adjutantem Króla a Don Lobo de Moura posłem do Petersburga; dziś wyniesieni do tak wysokiej godności należeli niegdyś do stronnictwa zapalonych Cabralistów. Król Dom Pedro dowodzi za każdym krokiem, że postanowił zachować niezmiennie politykę ojca swego Króla-regenta, i że pomijając będzie nieszczęsne te zapasy stronnice, pod których wpływem kraj cały tyle cierpiał i dotąd jeszcze otrząsać się nie może. Jest to niejako konieczną następnością, że podobne usiłowania rządu ku ogólnemu pojednaniu i skojarzeniu sprzecznych żywiołów, jak najpomyślniejszym wienczą się wszędzie skutkiem i z dniem każdym co raz widoczniej się ustalają. Najlepszym tego dowodem była urozystość otwarcia cytryjskiej kolei żelaznej, przybyli na nią nie tylko Król Dom Pedro, Król-regent, książęta, cały korpus dyplomatyczny, wszyscy wyżsi dygnitarze i najzaciętsi dawniej przewódcy wszystkich stronnictw lecz oraz i reprezentanci najnieprzychylniejszej rządowi prasy.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Depesza z **Madrytu** z 15. listopada donosi: „Rząd przedłożył Korteżom wiadomości z Saragosi. Spokój przywrócony już zupełnie. Środki użyte ze strony władz znalazły najlepsze przyjęcie. — Rozpoczęto obradę nad nowym układem 6go artykułu konstytucyi. — Wszędzie panuje spokój. — Dziś ma być odśpiewane *Te Deum* za ustanie cholery. — Espartero i O'Donnel, odpowiadając wczoraj pewnemu demokracie, wystąpili z oświadczeniami w duchu weale monarchycznym.“

Francya.

(Pocztą paryską: Oznajmianie sekretarza cesarskiej komisji wystawy. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 16. listopada. *Monitor* zapełnił dziś prawie trzy czwarte części swego numeru opisaniem wczorajszej urozystości i listą nadanych orderów, medalów wszelkich klas i zaszczytnych wspomnień. Orderami obdarzono między innymi znaczną liczbę robotników. — Jeneralny sekretarz cesarskiej komisji wystawy umieścił w *Monitorze* następujące ogłoszenie:

„Jak oznajmiłszy wczoraj, pozostanie powszechna wystawa przemysłu i sztuk pięknych dla blizkiego przybycia dostojnych gości do Paryża, otwarta do 30. listopada. Poczynione są potrzebne urządzenia, ażeby publiczność mogła i nadal zwiedzać wielką galerię, panoramę, galerię gospodarstwa wiejskiego, galerię fabrykacji koczów i ekonomii domowej, jak i w ogóle całego ogrodu. Maszyny w wielkiej galerii będą jak dotąd utrzymywane w ciągłym ruchu. Od jutra 16. listopada wchodzić się będzie tymczasowo trzema głównymi drzwiami wielkiej galerii. Główny pałac pozostanie ozdobiony, tak jak był podczas ceremonii rozdawania nagród, trofeami wyrobów przemysłu i sztuk pięknych, które otrzymały wielkie medale honorowe, i aż do 25. b. m. będą odbywać się w nim za pozwoleniem komisji cesarskiej publiczne koncerty. Wchodzić się będzie na te koncerty w południe północną baryerą głównego pałacu od strony pól elizejskich. Pałac zaś sztuk pięknych będzie codziennie otwarty pod temi samymi warunkami co dawniej.“

— Sardyński ambasador wyjedzie naprzeciw aż do Marsylii. Król będzie 22. nocował w Lugdunie, a 23. uda się w dalszą podróż i przybędzie po południu do Paryża, gdzie go oczekuje świetne przyjęcie.

— Cesarz udał się dziś z Cesarzową, z księciem Cambridge i marszałkiem Magnan do Wersalu, gdzie odbywały się manewry sześciu pułków piechoty i dywizyi kawaleryi. — Ponieważ z wielu stron dopraszano się o wstęp na wielki festyn, który jak powszechnie mówiono, miał się odbyć 17. b. m. w ratuszu po bankiecie wyprawionym na cześć księcia Napoleona i komisji wystawy, przeto oznajmił prefekt Sekwany, że 17. nieodbędzie się żaden festyn, lecz tylko pojedyncza recepcya w małych salach. Zdaje się, że miasto zamysła wyprawić festyn na cześć Króla sardyńskiego; ale niepostanowiono jeszcze nic pewnego w tej mierze.

— Dziś odbył się w pałacu przemysłowym pierwszy z owych wilkich koncertów, które Berlioz uorganizował na urozystość zamknięcia wystawy świata. Muzyka sprawiała dziś większy efekt niż podczas wczorajszej ceremonii. Licząca 1200 głów orchestra pana Berlioz, w której znajduje się 30 arf, zajmowała dziś to miejsce, gdzie wczoraj stał tron cesarski, i muzyka rozlegała się po najodleglejszych salach tego olbrzymiego gmachu.

Belgia.

(Czynności izby bruxelskiej.)

Bruxela, 16. listopada. Izba reprezentantów odbyła dziś bardzo krótkie posiedzenie. Pan Dechamps, jako sprawozdawca ko-

misji, odczytał projekt odpowiedzi na mowę od tronu, trzymający się ściśle jej osnowy.

Włochy.

(Mowa od tronu Króla Sardyńskiego.)

Jego Mość Król Sardyński zagał parlament na dniu 12. b. m. następującą mową od tronu:

„Panowie Senatorowie, panowie Deputowani!

Rok upływający był dla serca mego wiekiem bolesnych doświadczeń, które łagodziło tylko to przekonanie, że smutek całego narodu łączył się z żalobą mego domu. Pośród tych cierpień jednak użył mi Bóg siły do wypełniania moich obowiązków.

Zwróciłem uwagę moją na wielką od dwóch lat już trwającą wojnę w Oryencie, i nie wahałem się połączyć moją siłą zbrojną z tą stroną, która walczy za sprawę słuszności i cywilizacji, jako też o niepodległość ludów. (Oklaski). Skłoniły mnie do tego również życzenie, by się przyczynić do tryumfu tych zasad, których bronimy, jako też wzniosłe uczucia ludów podalpejskich i tradycje mojej rodziny. (Oklaski). Połączeni z waleczną armią Francyi, Anglii i Turcyi, wspierani zapałem i gorliwością naszej marynarki, dzielili żołnierze nasi z nimi niebezpieczeństwa i tryumfy, i powiększyli dawną sławę tych wojennych krajów. (Huczne oklaski).

Oby Bóg coraz większem powodzeniem wienczył te wspólne usiłowania, by jak najprędzej przywieść do skutku trwały pokój, który każdemu narodowi zapewni przynależne prawa. (Przeciągłe oklaski).

Koszta wojenne zmuszą nas uciesić się powtórnie do kredytu publicznego.

Szczuple zbiory tegoroczne, powtórne wybuchnięcie cholery i inne nieprzewidziane wypadki uszczupliły dochodów państwa. Chociaż wbrew życzeniu mego serca zmusza nas potrzeba żądać nowych ofiar od narodu, zato postarał się rząd mój z drugiej strony o ulżenie niektórym podatków. Przedłoży on panom projekta do ustaw, które mają przedewszystkiem uregulować lepiej podział tych podatków, jakie ciężą na mniej zamożnych klasach.

Inne ustawy względem ulepszenia politycznej i ekonomicznej administracji, regulamina sądownictwa i nauk publicznych będą nowo przedłożone pod obradę panom.

Panowie Senatorowie, panowie Deputowani!

W trudnej misji, którą Wam poruczono, spodziewam się po Was i nadal tej samej roztropności i czynności, tej samej nieustannej troskliwości o dobro kraju, jakimiście się dotychczas odznaczali.

Tym sposobem dawać będziemy i nadal wzniosły przykład Króla i narodu, którzy połączeni nierozzerwanymi węzły miłości i wierności tak w szczęściu jak i w nieszczęściu (bardzo żywe oklaski) działają zgodnie, by utrzymać nienaruszenie obie wielkie podstawy dobra publicznego: Wolność i porządek“. (Znowu oklaski).

Niemce.

(P. Pfordten z powrotem u Króla.)

Podług *Gazety* powszechnej przyjmował Jego Mość Król bawarski w osobnej andyencyi pana prezydenta ministrów v. d. Pfordten na dniu 12. bieżącego miesiąca. Minister nie tak swej radości z uprzejmego przyjęcia, którem go cesarz Francuzów zaszczylić raczył.

Rosya.

(Wojska z-nad Bałtyku idą w głąb kraju.)

Z nad granicy rosyjskiej, z d. 10. listopada donoszą do *Królewieckiej Gazety*: „Wielki obóz w Rydze i okolicy zniesiono od kilku tygodni; wojska rozłożono dalej w głąb kraju; pojedyncze pułki mają być przeznaczone udać się w kierunku południowym, mianowicie kawalerya i strzelcy. Rygę zajmuje teraz kilka pułków kozaków i kilka drużyn, około 3000 ludzi.“

Turcyja.

(Sprostowanie mylnej pogłoski.)

„*Journal de Constantinople*“ odwołuje teraz podaną dawniej wiadomość o mianowaniu Marszałka Pelissier Serdarem Ekrem i wyznaczonej Marszałkowi z mianowaniem tem połączonej pensyi; również mylna jest pogłoska o mianowaniu admirała Bruata Kapudanem Baszą.

Afryka.

Gazeta Tryestyńska donosi pod dniem 6. listopada z Alexandrii: Większa część powstańców beduińskich poddała się, jak słychać, na łaskę i niełaskę, resztę zaś trwającą w oporze wygubiono.

Z teatru wojny.

Doniesienia z morza bałtyckiego.

(Floty powracają.)

Z **Hamburga** donoszą pod dniem 16. b. m. telegrafem, że admirał *Penaul* z flotą francuską zawinął do Kiel. — Znajdujące się w Kiel okręta liniowe floty angielskiej otrzymały telegrafem rozkaz powrócić niezwłocznie do Anglii. Admirał *Seymour* odpłynął już z okrętami „*Exmouth*“ i „*Kolossus*.“

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Ostrożności wojenne w Sebastopolu. — Postęp wojsk tureckich w głąb kraju.)

Według korespondencji dziennika *Daily News* z Sebastopola z d. 30. października robili francuscy i angielscy inżynierowie dal-

sze przygotowania do wysadzenia doków w powietrze; zdaje się przeto, że sprzymierzeni nie myślą korzystać z tych wspaniałych budowli dla siebie, chociaż sądzą inni, że wtedy tylko będą wysadzać minami, gdyby nastąpił obrót działań, niedozwalający utrzymywać ciągle znacznej siły w Sebastopolu. Dotychczas zniszczono tylko domy kilku dzielnic miasta, by dostarczyć materiału na opał w obozie.

— Doniesienia z Konstantynopola drogą lądową nadesłane sięgają po d. 8. b. m. Rząd turecki miał wiadomości z Suchum-Kale sięgające po d. 27. z. m. i donoszące o wojskowych działaniach Omera Baszy w kierunku Kutais. Korpus armii pod komendą Osmana-Baszy, którego przednią strażą dowodził szef sztabu Ferhad Basza, posunął się w głąb kraju gościńcem wiodącym do Tiflis. Dla wielu rzek, przez które chcą artylerję przeprowadzić, musiano mosty rzucać, odbywała się ekspedycja powoli.

Mimo tych trudności posunęła się przednia straż aż do Onco, a główna kwatera znajdowała się w Czecziraz. Rosyjanie ustępowali przed kolumną ekspedycyjną. Gdy jednak w pobliżności pozycji przez wojska tureckie zajętych znajduje się dosyć znaczny rosyjski korpus armii, przeto spodziewano się potyczki w tej okolicy; nieprzyjacielskie siły zbrojne liczą 12.000 ludzi. Tak opiewa doniesienie w *Journ. de Constantinople* z d. 8. b. m.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 17. listopada. „*Monitor*“ donosi, że przedwczoraj dwie fregaty parowe zawinęły z czarnego morza do Tulonu; na jednej z nich przybyło 1100 żołnierzy gwardyi. Do Cherbourg przybywają prawie codziennie bombardy, łodzie kanonierskie i inne statki z morza bałtyckiego. — Rozchodzi się pogłoska, że Król belgijski przed zamknięciem wystawy przybędzie do Paryża.

Okretem „*Lougsor*“ otrzymano w Marsylii wiadomości z Konstantynopola z dnia 8. b. m. Przywieziono 220 jeńców rosyjskich do Konstantynopola. Fortyfikacje Sylistryi są już ukończone. Armia sardyńska otrzymała zapasy na zimę. Twierdza Kinburn nanowo została ufortyfikowana i zaopatrzona w żywność. — Z azyatyckiej widowni boju donoszą na Trebizondę pod dniem 1. listopada, że Rosyjanie zamierzają ustąpić z pod Karsu. Słychać że opuścili Kutais. Książę Newcastle odjechał z Trebizondy z powrotem do Konstantynopola.

Dzisiejsza pocztą nieotrzymaliśmy dzienników wiedeńskich ani warszawskich.

Kurs lwowski.

Dnia 21. listopada.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski . . . . . mon. konw.	5	12	5	15
Dukat cesarski . . . . . „ „	5	17	5	20
Półimperyal zł. rosyjski . . . . . „ „	9	2	9	6
Rubel srebrny rosyjski . . . . . „ „	1	43	1	44
Talar pruski . . . . . „ „	1	40	1	41½
Polski kurant i pięcioletówka . . . . . „ „	1	13	1	14
Galic. listy zastawne za 100 zr. } bez	88	30	89	—
Galic. listy zastawne za 100 zr. } kuponów	68	18	68	45
5% Pożyczka narodowa . . . . . }	77	30	78	10

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 17. listopada.		za sto		w przecięciu	
Obligacje długu państwa 5%		74½	78 ¾	74½	78
detto pożyczki narod. 5%		—	—	—	—
detto z r. 1851 serya B. 5%		—	—	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą 5%		—	—	—	—
Obligacje długu państwa 4½%		64¾	—	64¾	—
detto 4%		—	—	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą 4%		—	—	—	—
detto 3%		—	—	—	—
detto 2½%		—	—	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		—	—	—	—
detto		—	—	—	—
detto		—	—	—	—
detto		97¾	97½	97¾	97½
Obl. wiedz. miejskiego banku 2½%		—	—	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . . . . . 5%		—	—	—	—
Obl. indem. Niż. Austr. 5%		69	69½	69½	69½
detto krajów koron. 5%		934	929	931	932
Akcyje bankowe		—	—	—	—
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		—	—	—	—
Akcyje kolei żel. Cea. Ferdynanda na 1000 złr.		2037½	—	2037½	—
Akcyje kolei żel. Głognickiej na 500 złr.		—	—	—	—

KRONIKA.

Wydatki miasta Wiednia na rok 1856 obliczono na 3,775.000 złr., przychód dochodów jest bardzo mały.

— Konsumcyja mięsa końskiego w Wiedniu powiększa się z każdym dniem; od 1go stycznia bieżącego roku zabito w samym tylko Wiedniu i w okolicy 1100 koni. Uzyskano i rozprzedano ztąd 400.000 funtów mięsa po 5 kr. funt.

— (Zara za bydła). Okólnik c. k. morawskiego namiestnictwa zawiadamia, że w powiecie Feldberg w pogranicznej wiosce Neuhoft wybuchła gwałtowna zaraza na bydło. Z równą gwałtownością począła także zaraza grasować w Eisgrab. Spodziewają się jednak, iż przy niezwłocznem użyciu środków zaradczych zapobiegnie się dalszemu rozszerzeniu.

	za sto	w przecięciu
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akcyje kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	214 215	214½
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	523	523
Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr.	—	—
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 17. listopada.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	93¾	1.	— 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	113½	113 113 1.	113 uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 2¼½ fl.	112¼	111¾ 5/8 5/8 l.	111¾ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	82½	82 82 1.	82½ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	— 2 m.
London za 1 funt sztrl.	11-5	3 1 2 1.	11-2 3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	112¼	112	112½ 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	—	— 2 p.
Paryż za 300 franków	132	131¾ 131 131¼ l.	131½ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	242½	—	242½ 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	— T. S.
Cesarские dukaty	18¼	¼ t.	18¼ Agio.
Dukaty al marco	—	—	— Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 21. listopada.	
Obligacje długu państwa 5% 74½; 4½% —; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; 2½% —.	Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —.
Wied. miejsko bank. —.	Węgiers. obl. kamery nadw. —.
Akcyje bank. 920.	Akcyje kolei półn. 2032½.
Głognickiej kolei żelaznej. —.	Odenburskie —.
Budwejskie —.	Dunajskiej żeglugi parowej —.
Lloyd —.	Galic. l. z. w Wiedniu —.
Akcyje niż.-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. —.	złr.
Amsterdam l. 2. m. 93¾.	Augsburg 113.
3. m. Genua —.	1. 2. m. Frankfurt 111¾.
2. m. Hamburg 82¾.	2. m. Liworno —.
1. 2. m. Londyn 11-2.	1. l. m. Medyolan 112¼.
1. Marsylia —.	Paryż 131.
Bukareszt 243.	Konstantynopol —.
Smyrna —.	Agio duk. ces. —.
Pożyczka z roku 1851 5%.	lit. A. —.
lit. B. —.	Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —;
innych krajów koron. 68¾;	renty Como —; Pożyczka z roku 1854 97¾.
Pożyczka narodowa 77¾.	C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 334 fr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21. listopada.
Hr. Dzieduszycki Jul., z Jarzowiec. — Dzieduszycki Zyg., z Medowy. — Hr. Drohojewski Józef, z Balic. — Hr. Badeni Alex., z Krakowa. — Hr. Siemińska Olimpia, z Krakowa. — PP. Gorajski Adam, z Krakowa. — Turański Mar., z Supranówki. — Junga Rom., z Przemysła. — Glixeli Teod., z Glinian. — Czerwiński Stan., z Mieczyżenowa. — Janko Hon., z Hoszan. — Dobrzański Stan., z Daszawy. — Kuczyński Leon, z Lubowa. — Kelanowski Tytus, z Wielkiego. — Bobowski Leon, z Przemysła. — Kotkowski Apol., z Hawłowic. — Zieliński Lud., z Krakowa. — Metzner Karol, z Mostów małych.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. listopada.
Br. Brunicki, do Bełzca. — PP. Rudolf, c. k. podpułkownik, do Krakowa. — Czajkowski Hyp., do Sarnik. — Polanowski Feliks, do Bojańca. — Mozarowski Ant., do Witkowa. — Rodkiewicz Sew., do Łukawiec. — Range, c. k. kapitan, do Brzeżan. — Niewiadomski Tadeusz, do Witkowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. listopada.					
Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Resaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	329.92	— 5.0°	93.6	połud.-zach. sł.	pochmurno
2 god. pop.	328.81	— 4.6°	86.9	„ „	„
10 god. wie.	329.55	— 5.5°	89.9	„ „	„

TEATR.

Jutro 23. listopada. (Na dochód pana Smochowskiego).
„Żona marynarza z Saint Tropez.“
Dramat w 5 aktach z francuskiego pp. Bourgeois i Dennery przez Bogumiła Dawisona tłumaczony.